

Projekt

z dnia 27 listopada 2025 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY GMINY LUBICZ**

z dnia 27 listopada 2025 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Lubicz na lata 2026-2028

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2025r. poz. 1153) w związku z art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U z 2025r. poz. 49), uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Lubicz na lata 2026-2028, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Lubicz.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Marcin Różycki

PROGRAM WSPIERANIA RODZINY W GMINIE LUBICZ NA LATA 2026-2028

Spis treści

I. Wprowadzenie	str. 3
II. Uwarunkowania prawne	str. 4
III. Diagnoza sytuacji rodzin w Gminie Lubicz	str. 5-13
III. 1. Charakterystyka środowiska lokalnego	str. 5-6
III. 2. Sytuacja rodzin w gminie	str. 7-8
III. 3. Piecza zastępcza oraz wsparcie asystenta rodziny	str. 9-10
III. 4. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej	str. 11-12
III. 5. Główne problemy społeczne	str. 12-13
IV. Zasoby	str. 13-16
V. Analiza SWOT	str. 16-19
VI. Adresaci programu	str. 19
VII. Cel główny, cele szczegółowe	str. 19
VIII. Przewidywane efekty	str. 20
IX. Działania programu	str. 21-27
X. Źródła finansowania	str. 27
XI. Monitoring i ewaluacja	str. 27

I. Wprowadzenie

Program Wspierania Rodziny w Gminie Lubicz na lata 2026–2028 został opracowany na podstawie art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U.2025.49 t.j.).

Zgodnie z art. 18 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku (Dz.U. 1997 nr 78 poz. 483z późn. zm.), rodzina znajduje się pod ochroną i opieką państwa. Artykuł 71 ust. 1 nakłada na władze publiczne obowiązek uwzględniania dobra rodziny w polityce społecznej i gospodarczej oraz zapewnienia szczególnej pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej i społecznej.

Program Wspierania Rodziny w Gminie Lubicz na lata 2026-2028 adresowany jest do rodzin, które z powodu złożonych problemów, których doświadczają a ich rozwiązanie przekracza ich indywidualne możliwości, aby samodzielnie realizować podstawowe funkcje, w tym funkcje opiekuńczo-wychowawcze względem dzieci. Wobec takich rodzin istnieje realne ryzyko wykluczenia społecznego. Doświadczenie i wiedza specjalistów wskazują, że skuteczne przezwycięzenie tego typu kryzysów często wymaga zewnętrznego wsparcia, w związku z czym, niezbędne jest zaangażowanie instytucji oraz służb odpowiedzialnych za pomoc rodzinie i dziecku. Szczególną rolę odgrywają w tym zakresie jednostki samorządu terytorialnego. Pomoc powinna opierać się na wnikliwej analizie sytuacji rodzinnej, identyfikacji przyczyn kryzysu, a następnie – na podejmowaniu działań wzmacniających funkcjonowanie rodziny. Działania te obejmują m.in.: rozwijanie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych, wspieranie integracji społecznej, przeciwdziałanie marginalizacji, a także wspieranie reintegracji rodzinnej.

Program stanowi kompleksowy system zintegrowanych działań skierowanych do rodzin borykających się z trudnościami wychowawczymi, przemocą domową, problemami adaptacyjnymi, niepełnosprawnością czy innymi wyzwaniami społecznymi, które utrudniają prawidłowe funkcjonowanie rodziny. Uwzględnia także konsekwencje zaburzeń społecznych i gospodarczych, jakie wciąż odczuwane są w środowisku lokalnym –

będących następstwem pandemii COVID-19 oraz trwającego konfliktu zbrojnego w Ukrainie. Jak również wychodzi naprzeciw innym, nowym zjawiskom społecznym, wpływającym na funkcjonowanie rodzin.

Program Wspierania Rodziny w gminie Lubicz na lata 2026–2028 jest zgodny z założeniami **Kujawsko-Pomorskiego Programu Wspierania Rodziny na lata 2023–2028** i stanowi jego lokalne rozwinięcie.

II. Uwarunkowania prawne

Opracowanie oraz wdrażanie Programu Wspierania Rodzin w Gminie Lubicz na lata 2026-2028 znajduje oparcie w niżej wymienionych aktach prawnych:

1. Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. 2025r., poz. 1214)
2. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U.2025, poz. 49 t.j.),
3. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (t.j.Dz.U. 2025r., poz. 1338),
4. Ustawa z dnia 20 marca 2005r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia (Dz.U. 2025r., poz. 620 t.j. ze zm),
5. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w domowej (Dz.U. 202r., poz. 1249 tj. ze zm.),
6. Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. 2024r., poz. 1673)
7. Ustawa z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty (Dz.U. 2025r., poz. 881 t.j. ze zm)
8. Ustawa z dnia 4 lutego 2011r. o opiece nad dziećmi w wieku do 3 lat (t.j. Dz.U. 2025r., poz.798),
9. Ustawa z dnia 25 lutego 1964r. Kodeks Rodzinny i Opiekuńczy (Dz.U. 2023r., poz. 2809 tj. ze zm.),
10. Ustawa z dnia 4 listopada 2016r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz.U. 2024r., poz. 1829 tj. ze zm.),
11. Ustawa z dnia 5 grudnia 2014r. o Karcie Dużej Rodziny (t.j. Dz.U. 2024r., poz. 1512),
12. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. 2023r., poz.1939 tj. ze zm.).

III. Diagnoza sytuacji rodzin w Gminie Lubicz

III. 1 Charakterystyka środowiska lokalnego

Gminę Lubicz na dzień 31.12.2024 roku zamieszkiwało 20198 mieszkańców jak wynika z danych demograficznych Urzędu Stanu Cywilnego.

Tabela 1. Mieszkańcy Gminy Lubicz z podziałem na wieś-miejsca zamieszkania.

L.p.	Miejscowość	Pobyt stały			Pobyt czasowy	Ogółem pobyt stały + czasowy
		ogółem w tym:				
			kobiet	Mężczyzn		
1	Brzezinko	271	131	140	1	272
2	Brzeźno	326	159	167	2	328
3	Grabowiec	782	379	403	10	792
4	Grębocin	2894	1449	1445	44	2938
5	Gronowo	739	373	366	12	751
6	Gronówko	133	72	61	0	133
7	Jedwabno	425	207	218	16	441
8	Józefowo	81	39	42	2	83
9	Kopanino	500	250	250	3	503
10	Krobia	2063	1064	999	16	2079
11	Lubicz Dolny	2833	1451	1382	59	2892
12	Lubicz Górny	3203	1688	1515	65	3268
13	Mierzynek	497	245	252	5	502

14	Młyniec Drugi	647	320	327	16	663
15	Młyniec Pierwszy	617	302	315	5	622
16	Nowa Wieś	514	253	261	2	516
17	Rogowo	384	176	208	1	385
18	Rogówko	589	289	300	10	599
19	Złotoria	2407	1249	1158	24	2431
	Ogółem	19905	10096	9809	293	20198

Źródło: Opracowanie własne Urząd Stanu Cywilnego w Lubiczu za 2024 rok.

Na terenie gminy Lubicz zamieszkują 4366 osoby do 18 roku życia. Za proces opieki nad nimi i wychowanie odpowiadają ich rodzice, bądź prawni opiekunowie. To właśnie ta grupa społeczna leży w obszarze szczególnego zainteresowania pomocy społecznej.

Tabela2. Liczba mieszkańców Gminy Lubicz poniżej 18 roku życia w podziale na przedziały wiekowe oraz płeć

Wiek	Mężczyzn	Kobiet	Ogółem
0-2	203	179	382
3	99	91	190
4-5	248	224	472
6	113	84	197
7	119	107	226
8-12	626	587	1213
13-15	449	390	839
16-17	303	274	577
18	154	116	270
Ogółem	2314	2052	4366

Źródło: Opracowanie własne Urząd Stanu Cywilnego w Lubiczu za 2024rok.

Tabela 3. Liczba dorosłych mieszkańców Gminy Lubicz w podziale na przedziały wiekowe

Wiek	Mężczyzn	Kobiet	Ogółem
19-65	6262	0	6262
19-60	0	5822	5822
>65	1231	0	1231
>60	0	2222	2222
Ogółem	7493	8044	15537

Źródło: Opracowanie własne Urząd Stanu Cywilnego w Lubiczu za 2024rok.

III. 2 Sytuacja rodzin w Gminie Lubicz

W 2024 roku Centrum Usług Społecznych w Lubiczu przyznało pomoc społeczną dla 516 rodzin, w tym dla 1022 osób w tych rodzinach. Pracę socjalną świadczone dla 378 rodzin, w tym dla 738 osób w tych rodzinach. W ramach programu rządowego „Posiłek w szkole i w domu” w 2024 roku, 76 uczniom opłacano posiłek w szkole.

Główne powody przyznania pomocy społecznej w 2024 roku

Tabela 4. Powody przyznawania pomocy społecznej w 2024 roku

Powód przyznania pomocy społecznej	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	100	176
Sieroctwo	0	0
Bezdomność	12	12
Potrzeba ochrony macierzyństwa	28	142
W tym: Wielodzietności	19	107
Bezrobocie	52	124
Niepełnosprawność	134	261

Długotrwała lub ciężka choroba	188	345
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego ogółem	15	65
W tym: Rodziny niepełne	5	15
Rodziny wielodzietne	2	12
Przemoc domowa	2	12
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0
Alkoholizm	14	21
Narkomania	4	4
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	7	17
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy(art.7pkt11)	0	0
Zdarzenia losowe	2	6
Sytuacja kryzysowa	3	7
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Centrum Usług Społecznych w Lubiczu za 2024 rok.

Pomoc społeczna świadczona jest w formie świadczeń pieniężnych jak i niepieniężnych, w tym pracy socjalnej. W 2024 roku pomocą społeczną w formie:

- zasiłku stałego objęto 49 rodzin,
- zasiłku okresowego objęto 63 rodziny,
- zasiłku celowego objęto 159 rodzin,
- posiłków w szkole objęto 76 uczniów,
- specjalistycznych usług opiekuńczych objęto 78 osób,
- specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi objęto 35 osób,
- zapewnienia schronienia objęto 6 osób,
- opłat za pobytu dziecka w pieczy zastępczej objęto 38 dzieci,
- asystentury rodziny objęto 54 rodziny,
- pracy socjalnej objęto 378 rodzin,
- poradnictwa specjalistycznego (t.j. prawnego, psychologicznego, doradztwa zawodowego, specjalisty do spraw przeciwdziałania przemocy) objęto 199 rodzin, w tym 346 osób.

III. 3. Piecza zastępcza oraz wsparcie asystenta rodziny

Pieczka zastępcza jest systemem opieki nad dziećmi, które z uwagi na okoliczności, w których się znalazły, nie mogą wychowywać się w rodzinie biologicznej. System ten jest zorganizowany przez państwo i samorządy. W Polsce regulowany jest przez ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Celem tego działania jest zapewnienie dzieciom opieki, wychowania i bezpieczeństwa oraz możliwie stabilnych warunków rozwoju, jak również przygotowanie ich na powrót do rodziny biologicznej (o ile jest to możliwe) oraz przystosowanie ich do samodzielnego życia w dorosłości.

Pieczka zastępcza dzieli się na rodzinną i instytucjonalną. Rodzinna piecza zastępcza charakteryzuje się tworzeniem dziecku środowiska domowego przez osoby fizyczne. Jej formy to:

- rodzina zastępcza spokrewniona,
- rodzina zastępcza niezawodowa,
- rodzina zastępcza zawodowa,

- rodzinny dom dziecka.

W przypadku instytucjonalnej pieczy zastępczej, opieka nad dziećmi sprawowana jest przez wychowawców placówek opiekuńczo-wychowawczych, takich jak:

- placówki opiekuńczo-wychowawcze typu socjalizacyjnego,
- placówki interwencyjne,
- placówki specjalistyczno-terapeutyczne.

Asystentura rodziny z kolei jest formą wsparcia realizowanego w miejscu zamieszkania rodziny. Praca asystenta rodziny jest skoncentrowana na podnoszeniu kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców w celu poprawy funkcjonowania rodziny. Działanie to m.in. przeciwdziała umieszczeniu dziecka w pieczy zastępczej lub wspomaga proces jego powrotu do rodziny biologicznej już po umieszczeniu w pieczy zastępczej.

O przyznanie wsparcia w postaci asystentury rodziny wnioskuje pracownik socjalny po wcześniejszym przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego. Decyzję o przydzieleniu tej formy pomocy podejmuje Dyrektor Centrum Usług Społecznych po wcześniejszym zapoznaniu się z wnioskiem i zebraną dokumentacją. Asystent rodziny rozpoczyna pracę z rodziną po uzyskaniu pisemnej zgody na współpracę. Rodzina może również sądowo zostać zobowiązana do współpracy z asystentem rodziny.

Asystent rodziny wspomaga rodziców w prawidłowym wywiązywaniu się z głównych funkcji rodzicielskich: opiekuńczej, wychowawczej, socjalizacyjnej, rozwojowej, edukacyjnej i wspierającej. W trakcie współpracy realizowane są plany pracy z rodziną, które tworzone są indywidualnie, przy współpracy z rodziną i zgodnie z jej potrzebami oraz zauważanymi trudnościami w oparciu o zasoby tej rodziny. Asystenci rodziny, na rzecz poprawy funkcjonowania rodziny, współpracują m.in. z: pracownikami socjalnymi, kuratorami, pedagogami, służbą zdrowia i pracownikami Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie. W 2024 roku wsparciem w postaci asystentury rodziny w gminie Lubicz, objęte były 54 rodziny (w tym 124 dzieci).

W zakresie pieczy zastępczej, działania gminy mają na celu otoczenie wsparciem szczególnie tych dzieci, które wychowują się w środowiskach dysfunkcyjnych. Dzieje się to m.in. poprzez pomaganie ich rodzicom w podnoszeniu kompetencji opiekuńczo-wychowawczych. Działania te, przy współpracy środowiska rodzinnego dziecka, mają umożliwić mu pozostanie w rodzinie biologicznej. Zgodnie z art. 32 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej „w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców”, nad dzieckiem sprawowana jest piecza zastępcza, którą organizuje powiat. Gmina Lubicz, w zakresie systemu pieczy zastępczej współpracuje z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Toruniu.

Realizując ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, Gmina Lubicz zgodnie z art. 191 ust. 9 w 2024 roku, opłacała pobyt w pieczy zastępczej dla 38 dzieci (35 dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej rodzinnej i 3 dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej instytucjonalnej). Łączna kwota przeznaczona na ten cel w 2024 roku wyniosła 289.599,62 zł. W samym roku 2024 do pieczy zastępczej trafiło 12 dzieci.

III. 4. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej

Zespół interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy domowej koordynuje i integruje działania Centrum Usług Społecznych w Lubiczu, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia i organizacji pozarządowych w ramach prac specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, w szczególności poprzez:

- diagnozowanie problemu przemocy domowej,
- podejmowanie działań w środowiskach zagrożonych przemocą domową,
- interweniowanie w środowiskach dotkniętym przemocą domową,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym,
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc domową.

Do Zespołu Interdyscyplinarnego wpływają wszczęte procedury Niebieskich Kart, dotyczące przemocy domowej. W 2024r. Zespół Interdyscyplinarny otrzymał 43 „NK” związane z przemocą domową występującą na terenie gminy Lubicz.

Tabela 5. Procedura „Niebieskie Karty” uruchomiona w latach 2022-2024 oraz instytucje wszczynające procedurę.

L. P.	Wyszczególnienie	2022	2023	2024
1	Ilość spotkań zespołu interdyscyplinarnego	4	4	6
2	Ilość spotkań grup roboczych	130	146	186
3	Ilość powołanych grup roboczych	35	33	44
4	Ilość wszczętych procedur „Niebieskie Karty”	36	34	43
	Przez przedstawicieli GOPS/CUS	10	13	19
	Przez przedstawicieli GKRPA	0	0	0
	Przez przedstawicieli Policji	20	18	16
	Przez przedstawicieli Oświaty	5	2	7
	Przez przedstawicieli ochrony zdrowia	1	1	1
5	Ilość prowadzonych procedur w roku - ogółem	48	51	64

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego w Lubiczu

Skuteczny system wsparcia niosący pomoc rodzinom i osobom dotkniętym przemocą realizowany jest między innymi poprzez działania planowane przez grupy robocze, które powoływane są przez Zespół Interdyscyplinarny. W skład grup roboczych wchodził przedstawiciele Centrum Usług Społecznych w Lubiczu (pracownicy socjalni), Komisariatu Policji w Dobrzejewicach (dzielnicy), Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lubiczu, Szkół Podstawowych (pedagodzy szkolni), Zespołów Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Toruniu (kuratorzy sądowi). Członkowie zespołu interdyscyplinarnego oraz grup roboczych wykonywali zadania w ramach obowiązków służbowych.

III. 5 Główne problemy społeczne

Praca środowiskowa pracowników socjalnych, asystentów rodziny i innych specjalistów, min. psychologów, pedagogów, pozwoliła na naszkicowanie mapy najważniejszych problemów społecznych występujących w Gminie Lubicz.

Główne – wiodące problemy społeczne w Gminie Lubicz:

- niska świadomość rodziców w zakresie roli rodzicielskich i ich niezbywalnych kompetencji opiekuńczo-wychowawczych;
- niski poziom wglądu rodziców, co do własnych kompetencji i sposobu funkcjonowania rodzinnego i społecznego;
- niskie umiejętności gospodarowania budżetem domowym oraz częste wnikanie się w tzw. „spirale zadłużenia”, min przez tzw. „kredyty chwilowe” oraz opieranie budżetu domowego na środkach otrzymywanych z systemu zabezpieczania społecznego;
- zaburzone relacje rodzinne, rozpad rodzin, zanik więzi rodzinnych, brak odpowiedzialności rodzicielskiej oraz budowanie relacji partnerskich opartych na „luźnych”, i niestabilnych zasadach;
- występowanie konfliktów w rodzinie, często z pogranicza przemocy domowej wraz z niskimi kompetencjami w zakresie ich rozwiązywania;
- znaczna liczba rodzin doświadczających przemocy domowej objętych procedurą Niebieskich Kart;
- niewystarczające umiejętności gospodarowania czasem wolnym i kreatywnym jego spędzaniem z pożytkiem dla rodziny;
- niska motywacja rodzin do zmiany swojej sytuacji życiowej;
- doświadczanie przez dzieci i młodzież przemocy rówieśniczej w szkołach, na podwórku, w mediach społecznościowych;
- niska motywacja rodzin do korzystania z różnych form edukacyjnych, rozwijających umiejętności psychospołeczne osób i rodzin dotkniętych dysfunkcjami;

- silne konflikty około rozwodowe, wywołujące stres, niską samoocenę, destabilizację życia rodzinnego, a wśród dzieci i młodzieży zagubienie, zaburzenie relacji rodzinnych i problemy z zaufaniem;
- niechęć do podejmowania leczenia i diagnozowania chorób wśród rodziców i dzieci a w efekcie konieczność współpracy z osobami niezdiagnozowanymi pod kątem występowania chorób psychicznych;
- uzależnienia ekranowe, w tym uzależnienia od mediów społecznościowych;
- uzależnienia od środków psychoaktywnych w tym alkoholu rodzące negatywne skutki dla życia rodzinnego.

IV. Zasoby

Instytucje i organizacje realizujące zadania wpisujące się w zakres wspierania rodziny:

- Centrum Usług Społecznych (CUS) wraz Centrum opiekuńczo-Mieszkalnym w Gronowie, Klubami seniora i Dziennym Domem Pobytu w Gronowie;
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (GKRPA),
- Zespół Interdyscyplinarny i Grupy Robocze (ZI, GR),
- Punkt Konsultacyjny dla osób uzależnionych i współuzależnionych oraz Grupy Anonimowych Alkoholików i Anonimowych Narkomanów, dostępne na terenie Gminy Lubicz.
- Komisarjat Policji, Rewir Dzielnicowych,
- Zespół Ekonomiczno-Administracyjny Szkół i Przedszkoli;
- Placówki Oświatowe (szkoły, przedszkola, żłobki):

Zespół Szkół, Centrum Kształcenia Ustawicznego w Gronowie

Szkoły Podstawowe:

- Szkoła Podstawowa im. Tadeusza Kościuszki w Lubiczu Górnym;
- Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Grębocinie;
- Szkoła Podstawowa im. bł. ks. Władysława Bukowińskiego w Lubiczu Dolnym;
- Szkoła Podstawowa w Złotorii;
- Szkoła Podstawowa im. pilota Ryszarda Witkowskiego w Młyńcu Pierwszym.

Przedszkola:

- Przedszkole publiczne: Przedszkole Publiczne „Chatka Puchatka” w Lubiczu Górnym.

Przedszkola prywatne:

- Prywatne Przedszkole Anglojęzyczne „Mały Miś” w Grębocinie,
- Przedszkole Niepubliczne „Słoneczko” w Grębocinie,
- Przedszkole Niepubliczne „Tęczowa Kraina” w Lubiczu Dolnym,
- Niepubliczne Przedszkole „Niezapominajka” w Lubiczu Górnym
- Prywatne Przedszkole „Ślimaczek” w Krobi,
- Niepubliczny Przedszkole „ABeeC” w Złotorii,
- Niepubliczny Punkt Przedszkolny „Żyrafa” w Lubiczu Dolnym.

Żłobki prywatne:

- Żłobek „Ślimaczek” w Krobi,
- Żłobek „Mały Miś” w Grębocinie,
- Żłobek „ABeeC” w Złotorii,
- Żłobek Publiczny -

Instytucje kultury:

- Biblioteki Publiczne: Gminna Biblioteka Publiczna w Lubiczu Dolnym, filie biblioteczne w Lubiczu Górnym, Grębocinie, Gronowie i Złotorii oraz punkt biblioteczny w Krobi.
- Interaktywne Muzeum Piśmiennictwa i Drukarstwa w Grębocinie.

Świetlice środowiskowe:

- Świetlice Środowiskowe: Grębocin, Gronowo, Lubicz Górny, Lubicz Dolny, Kopanino, Grabowiec, Rogówko, Jedwabno, Krobia, Rogowo, Młyniec Pierwszy, Brzezinko, Młyniec Drugi, Złotoria,

Organizacje Pozarządowe

- Organizacje Pozarządowe (np. TPD Oddział Okręgowy w Toruniu, TPD Gminne Koło w Lubiczu, Koła Caritas, Fundacja Trybik, Fundacja Pomocy Społecznej „Okruszek Szczęścia”, Stowarzyszenie Rozwoju Gminy Lubicz, Stowarzyszenie One Passion One Love WP, Stowarzyszenie Lokalne Salezjańskiej Organizacji Sportowej Rzeczypospolitej Polskiej w Złotorii).

Placówki służby zdrowia:

- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Praktyka Lekarska lek. med. Marek Cieszewski,
- NZOZ „Moja Przychodnia” w Grębocinie,
- Lecznica CITOMED w Lubiczu Górnym,
- NZOZ Praktyka Lekarza Rodzinnego K. Kusz w Złotorii,
- NZOZ Poradnia Rehabilitacyjna ReVITA w Lubiczu Górnym,
- Gabinet Rehabilitacji SalVita w Złotorii,
- MedicalClinic Babiarsz w Krobi.

Kluby Seniora:

„Złota Jesień”, „Dolina Drwęcy”, „Lubiczanie”, „Arka”; Klub Wsparcia Seniora „Nad Drwęcą”, Klub Wsparcia Seniora w Lubiczu Górnym; Dzienny Dom „Senior+” w Gronowie i Klub „Senior+”; Stowarzyszenie Klubu Seniora Lubiczanie, Stowarzyszenie Kulturalne „Pokolenia”.

Koła Gospodyń Wiejskich: Rogówko, Brzeźno, Brzezinko, Kopanino, Gronowo, Młyniec Pierwszy, Grębocin, Mierzynek, Złotoria,

Instytucje i placówki prowadzone przez starostwo powiatu toruńskiego:

- Instytucje pieczy zastępczej: zawodowe rodziny zastępcze o charakterze - pogotowia rodzinnego, specjalistycznej rodziny zastępczej, zawodowej rodziny zastępczej; rodzinne domy dziecka,
- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Chełmży,
- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna oddział w Grębocinie,
- Domy Pomocy Społecznej: Browina, Dobrzejewice, Pigża, Wielka Nieszawka,
- Środowiskowy Dom Samopomocy w Osieku,
- Środowiskowy Dom Samopomocy w Chełmży,
- Powiatowy Urząd Pracy,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,
- Opiniotwórczy Zespół Sądowych Specjalistów w Toruniu (OZSS),
- Kuratorska Służba Sądowa (KSS)

V. Analiza SWOT środowiska lokalnego

W programie zastosowano analizę SWOT jako narzędzie identyfikacji i usystematyzowania mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń wpływających na sytuację rodzin w Gminie Lubicz.

JAKOŚĆ ŻYCIA RODZIN NA TERENIE GMINY LUBICZ	
<u>Mocne strony</u>	<u>Słabe strony</u>

- powołanie do życia Centrum Usług Społecznych w miejsce Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej; - świadomość władz samorządowych w zakresie problemów dotyczących rodziny; - praca systemem OSL (Organizacja Społeczności Lokalnej); - systematyczny rozwój usług społecznych; - uregulowania prawne wzmacniające rodzinę pod względem bezpieczeństwa socjalnego; - doświadczenie zawodowe pracowników różnych instytucji, działających na rzecz dziecka i rodziny; - gotowość pracowników instytucji pracujących w obszarze wpierania rodziny do udziału w różnych formach doskonalenia zawodowego; - działalność i wsparcie ze strony organizacji pozarządowych pracujących na rzecz dziecka i rodziny; - doświadczenie w pozyskiwaniu środków zewnętrznych na projekty aktywizujące rodziny; - działalność organizacji pozarządowych na rzecz organizacji czasu wolnego dla dzieci i młodzieży; - zapewnienie rodzinom wsparcia w postaci asystentury rodziny; - bezpłatny dostęp dla mieszkańców do prawnika, psychologa i terapeuty do spraw uzależnień;	- bierność i niska motywacja do zmian wśród rodzin przeżywających trudności; - osłabienie funkcji rodzicielskich i zwiększająca się bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych; - niska świadomość rodziców w zakresie odpowiedzialnego rodzicielstwa i obowiązków ciążących na rodzicach względem dzieci; - bierna postawa rodziców wobec problemów występujących w rodzinie; - niezrozumienie zjawiska przemocy domowej i przemocy rówieśniczej; - brak placówek wsparcia dziennego; - niewystarczająca współpraca pomiędzy instytucjami działającymi w obszarze wsparcia rodzin; - niskie umiejętności rozwiązywania konfliktów rodzinnych; - brak na terenie gminy instytucji oferującej mediację i negocjacje rodzinne; - niechęć rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi do współpracy z pracownikami socjalnymi i asystentami rodziny; - niewystarczające zasoby mieszkaniowe;
<u>Szanse</u>	<u>Zagrożenia</u>
- rozwój usług społecznych dzięki powołaniu do życia Centrum Usług Społecznych w miejsce Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej - zaangażowanie organizacji pozarządowych działających na rzecz dziecka i rodziny; - zaangażowanie sołectw i kół gospodyń wiejskich w działania na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży; - wzrost kwalifikacji zawodowych u osób pracujących z rodzinami; - szeroka oferta usług wspierających, realizowanych na rzecz rodzin; - wzmacnianie roli opiekuńczo-wychowawczych rodzin m.in. poprzez udział w programie „Szkoła dla rodzica”; - realizacja programów profilaktycznych na rzecz wsparcia rodzin; - możliwość pozyskiwania środków zewnętrznych, które pomogą realizować programy wspierające rodziny; - realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie; - realizacja programu „800+”; - rozwój instytucji asystenta rodziny;	- zwiększająca się skala zjawisk niepożądanych społecznie, wpływających destrukcyjnie na rodzinę tj. narkomania, alkoholizm, przemoc; - wielopropblemowość wśród rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze; - stale rosnąca liczba zadań do realizacji przez samorządy, w tym instytucje pomocy społecznej; - wzrost liczby osób z postawą roszczeniową wśród klientów pomocy społecznej; - uzależnienie się rodzin od systemu pomocy społecznej, charakteryzujących się niechęcią do zmiany; - niska motywacja osób systematycznie korzystających z pomocy społecznej do aktywności zawodowej, w tym do podjęcia pracy w oparciu o umowę; - osłabienie wartości rodzinnych, zanik więzi rodzic-dziecko; - zanikanie więzi rodzinnych, w tym więzi między pokoleniami; - uzależnienie od mediów społecznościowych oraz gadżetów takich jak: komputer, telefon, tablet;

- aktywizacja zawodowa poprzez udział w Klubie Integracji Społecznej lub Centrum Integracji Społecznej; - zaangażowanie społeczności lokalnej w pomoc dla osób wymagających wsparcia; - wzmocnienie kadr systemu pomocy społecznej poprzez kreowanie pozytywnego wizerunku.	- coraz częstsze występowanie niebezpiecznego zjawiska przemocy rówieśniczej w szkołach, na podwórku i w mediach społecznościowych; - niepełnosprawność intelektualna występująca wśród członków rodziny, brak gotowości do podjęcia leczenia; - występowanie chorób i zaburzeń psychicznych wśród członków rodzin oraz brak w ich przypadku diagnozy lekarskiej i gotowości do podjęcia leczenia; - brak poczucia wspólnoty; - zagrożenia płynące z wojny w Ukrainie oraz możliwa wojna na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
---	---

VI. Adresaci programu

Adresatami Programu Wsparcia Rodziny w Gminie Lubicz są rodziny zamieszkujące na terenie Gminy Lubicz, w szczególności rodziny przeżywające trudności opiekuńczo-wychowawcze, niewydolne w gospodarowaniu własnymi zasobami oraz rodziny zagrożone wykluczeniem społecznym, w tym rodziny zmagające się z niepełnosprawnością lub przewlekłymi chorobami.

VII. Cel główny, cele szczegółowe

Cel główny:

Promowanie wśród mieszkańców Gminy Lubicz pozytywnego wzorca relacji rodzinnych oraz działań z zakresu wspierania rodziny.

Cele szczegółowe:

- Wspieranie rodzicielstwa i wzmocnienie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych wśród rodziców.
- Profilaktyka i przeciwdziałanie przemocy domowej.
- Rozwój wsparcia na rzecz rodzin dotkniętych problemem niepełnosprawności lub chorobami przewlekłymi.
- Zapewnienie pracownikom systemu pomocy społecznej stałego rozwoju kompetencji zawodowych, emocjonalnych i etycznych w celu skuteczniejszego wspierania osób i rodzin w trudnych sytuacjach życiowych.

VIII. Przewidywane efekty

Zakłada się, iż realizacja Programu Wsparcia Rodziny w Gminie Lubicz na lata 2026-2028 znacząco wpłynie na poprawę funkcjonowania rodzin zamieszkujących na terenie gminy Lubicz, w szczególności w zakresie:

- zaspokajania potrzeb dziecka i całej rodziny głównie w sferze potrzeb biologicznych, rozwojowych, emocjonalnych i finansowych;
- zwiększenia wśród mieszkańców Gminy Lubicz wiedzy w zakresie zjawiska przemocy domowej oraz przeciwdziałanie przemocy domowej i innym formom przemocy;
- zwiększenia aktywności społecznej i zawodowej osób korzystających z pomocy społecznej,
- zwiększenia wiedzy wśród rodzin, dzieci i młodzieży w zakresie bezpieczeństwa, zasad współżycia społecznego i życia rodzinnego;
- wzrostu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych wśród rodziców;
- utrzymania dzieci z rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze w rodzinach biologicznych;
- zwiększenia liczby rodzin odzyskujących pełne prawa rodzicielskiej względem dzieci;
- wzrostu umiejętności skutecznego diagnozowania problemów, występujących w rodzinach;

- zwiększenia zakresu usług i działań wspierających rodziny, borykające się z niepełnosprawnością lub długotrwałą chorobą;
- zwiększenia integracji społecznej;
- wdrożenie większej ilości pomysłów, projektów, programów, których autorami są lokalne stowarzyszenia, fundacje, koła gospodyń wiejskich i niezrzeszeni mieszkańcy Gminy Lubicz.

IX. Działania programu

Cel szczegółowy 1:

Wspieranie rodzicielstwa i wzmocnienie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych wśród rodziców.

L.p.	Zadanie	Wskaźnik realizacji	Realizator	Termin realizacji
1.	Organizacja zajęć edukacyjnych i profilaktycznych dla osób planujących założenie rodziny oraz spodziewających się dzieci	- liczba zrealizowanych zajęć - liczba uczestników zajęć	CUS	2026-2028
2.	Organizacja zajęć edukacyjnych i profilaktycznych dla rodzin posiadających dzieci, chcących rozwijać swoje kompetencje wychowawcze oraz rodzin o niskich kompetencjach rodzicielskich	- liczba zrealizowanych zajęć - liczba uczestników zajęć	CUS GKRPA ZEASiP	2026-2028
3.	Współpraca z instytucjami ochrony zdrowia i edukacji w zakresie opieki i edukacji dzieci	- liczba podjętych inicjatyw	CUS GKRPA ZEASiP PLACÓWKI ZDROWIA	2026-2028
4.	Organizacja i rozwój sieci warsztatów dla rodzin, dzieci i młodzieży, w tym podjęcie działań z zakresu poradnictwa psychologicznego, warsztatów integracyjno-motywacyjnych, treningów umiejętności społecznych	- ilość zorganizowanych warsztatów, poradnictwa i treningów - liczba osób objętych warsztatami, poradnictwem i treningami	GOPS GKRPA	2026-2028
5.	Rozwój instytucji wspierających rodzinę np. placówek wsparcia dziennego, świetlic środowiskowych, świetlic wiejskich, klubów i kół zainteresowań oraz warsztatów dla dzieci i młodzieży	- liczba działających instytucji wspierających rodzinę z trudnościami opiekuńczo – wychowawczymi -liczba osób/rodzin objętych wsparciem	GOPS GKRPA ZEASiP NGO	2026-2028
6.	Organizacja zajęć edukacyjnych dotyczących nauki rozwiązywania	- liczba zorganizowanych spotkań	CUS ZEASiP NGO	2026-2028

	konfliktów i radzenia sobie ze stresem	- liczba osób uczestniczących w spotkaniach		
7.	Organizacja kampanii promujących dobre praktyki rodzicielskie	- ilość zorganizowanych kampanii - liczba osób objętych wsparciem programu	CUS NGO	2026-2028
8	Wspierania rodzin w kryzysie i zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez pomoc finansową	- liczba osób objętych wsparciem	CUS GKRPA NGO	2026-2028
9	Promowanie rodziny i integracji społecznej za pomocą pracy metodą OSL i poprzez organizację wydarzeń wspierających integrację np. organizacja treningów sportowych, wydarzeń historyczno-kulturalnych, spotkań międzypokoleniowych	- liczba zorganizowanych działań - liczba osób objętych działaniami	CUS ZEASiP NGO SOŁECTWA	2026-2028

Cel szczegółowy 2:

Profilaktyka i przeciwdziałanie przemocy domowej.

L.p.	Zadanie	Wskaźnik realizacji	Realizator	Termin realizacji
1	Rozwój Zespołu do Spraw Wsparcia w Kryzysie	- liczba osób pracujących na rzecz osób w kryzysie - liczba osób, którym udzielono wsparcia	CUS	2026-2028
2	Stałe poradnictwo prawne, psychologiczne, psychoterapeutyczne dla ofiar przemocy	- liczba osób objętych poradnictwem	CUS GKRPA NGO	2026-2028
3	Praca z osobami stosującymi przemoc domową poprzez kierowanie ich na warsztaty korekcyjno-edukacyjne dla sprawców przemocy domowej	- liczba osób objętych warsztatami	CUS PCPR	2026-2028
4	Organizacja kampanii edukacyjnych i działań profilaktycznych w zakresie różnych form przemocy domowej	- liczba zorganizowanych kampanii i działań profilaktycznych	CUS GKRPA ZEASiP NGO	2026-2028
5	Rozwój oferty i profesjonalnego wsparcia na rzecz krzywdzonych dzieci	- liczba zorganizowanych działań - liczba dzieci objętych wsparciem	CUS GKRPA ZEASiP NGO	2026-2028
6	Rozwój sieci placówek,	- liczba placówek,	CUS	2026-2028

	warsztatów, świetlic działających na rzecz dzieci młodzieży	warsztatów, świetlic - liczba osób objętych wsparciem	GMINA LUBICZ GKRPA NGO	
7	Utworzenie bezpiecznych miejsc spotkań rodziców z dziećmi, znajdujących się w kryzysie około rozwodowym	- liczba osób objętych wsparciem	CUS GMINA LUBICZ ZEASiP	2026-2028
8	Współpraca z kuratorami sądowymi, policją, szkołami, stowarzyszeniami w celu wypracowania i podjęcia wspólnych działań profilaktycznych	- liczba zorganizowanych działań - liczba osób objętych wsparciem	CUS KURATORZY SĄDOWI POLICJA ZEASiP NGO	2026-2028
9	Praca specjalistyczna w oparciu o metodę „zespołu multiprofesjonalnego” na rzecz rodzin z problemami około rozwodowymi, dla rodzin skonfliktowanych, dotkniętych przemocą oraz uzależnieniami	- liczba odbytych spotkań „zespołu multiprofesjonalnego” - liczba osób objętych wsparciem	CUS POLICJA KURATORZY SĄDOWI ZEASiP	2026-2028
10	Przeciwdziałanie wszelkim formom uzależnienia poprzez kampanie edukacyjne i profilaktyczne, system specjalistycznego poradnictwa, spotkania edukacyjne	- liczba zorganizowanych działań - liczba osób objętych wsparciem	CUS GKRPA ZEASiP NGO	2026-2028

Cel szczegółowy 3:

Rozwój wsparcia na rzecz rodzin dotkniętych problemem niepełnosprawności lub chorobami przewlekłymi.

L.p.	Zadanie	Wskaźnik realizacji	Realizator	Termin realizacji
1.	Realizacja i propagowanie programu „Opieka wychnieniowa”	- liczba osób objętych wsparciem programu	CUS	2026-2028
2.	Rozwój wsparcia w formie Asystenta Osobistego Osoby Niepełnosprawnej	- liczba zatrudnionych Asystentów Osobistych Osoby Niepełnosprawnej - liczba osób objętych wsparciem Asystenta Osoby Niepełnosprawnej	CUS	2026-2028

3.	Rozwój i organizacja pomocy w formie specjalistycznych usług opiekuńczych	- liczba rodzin objętych pomocą w formie specjalistycznych usług opiekuńczych	CUS	2026-2028
4.	Rozwój i organizacja pomocy w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi	- liczba rodzin objętych pomocą w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi	CUS	2026-2028
5.	Rozwój i organizacja poradnictwa specjalistycznego i wsparcia informacyjnego	- ilość osób objętych poradnictwem specjalistycznym i wsparciem informacyjnym	CUS	2026-2028

Cel szczegółowy 4:

Zapewnienie pracownikom systemu pomocy społecznej stałego rozwoju kompetencji zawodowych, emocjonalnych i etycznych w celu skuteczniejszego wspierania osób i rodzin w trudnych sytuacjach życiowych.

L.p.	Zadanie	Wskaźnik realizacji	Realizator	Termin realizacji
1	Stworzenie diagnozy potrzeb rozwojowych pracowników CUS, w tym ocena kompetencji oraz określenie zasobów	- liczba stworzonych diagnoz	CUS	2026-2028
2	Wytypowanie obszarów rozwoju pracowników CUS, zawierających kompetencje merytoryczne, społeczne, osobiste, cyfrowe	- liczba osób rozwijających swoje kompetencje	CUS	2026-2028
3	Organizacja różnych form doskonalenia zawodowego, w tym organizacja szkoleń wewnętrznych i zewnętrznych, superwizji, coachingu, studiów podyplomowych, wymiana doświadczeń, e-learningi, studium przypadków	- liczba zorganizowanych warsztatów - liczba osób objętych warsztatami	CUS	2026-2028
4	Organizacja wspólnych szkoleń, warsztatów, spotkań edukacyjnych z instytucjami bezpośrednio współpracującymi z pracownikami CUS-u.	- liczba odbytych szkoleń, warsztatów, spotkań edukacyjnych - liczba osób uczestniczących w szkoleniach, warsztatach i spotkaniach	CUS KURATORZY SĄDOWI ZEASiP POLICJA PLACÓWKI ZDROWIA	2026-2028

		edukacyjnych		
5	Organizacja szkoleń z zakresu radzenia sobie ze stresem i wypaleniem zawodowym	- liczba zorganizowanych szkoleń - liczba osób uczestniczących w szkoleniach	CUS	2026-2028

X. Źródła finansowania

Źródłem finansowania Programu Wspierania Rodziny są:

1. środki własne gminy;
2. dotacje z budżetu państwa, w szczególności środki pozyskane na realizację programów rządowych i programów konkursowych;
3. środki pozabudżetowe, czyli finansowanie działań przez NGO i inne instytucje wspierające rodziny.
4. środki z innych źródeł tym z UE.

XI. Monitoring i ewaluacja

Koordynatorem Programu Wspierania Rodziny w Gminie Lubicz na lata 2026-2028 jest Zastępca Dyrektora Centrum Usług Społecznych w Lubiczu ds. pomocy społecznej i wspierania rodziny. Koordynator będzie monitorował program poprzez zbieranie danych dotyczących realizacji poszczególnych zadań. W celu sprawnego monitoringu Koordynator zwoływał będzie spotkania robocze z udziałem podmiotów zaangażowanych w pracę na rzecz dziecka i rodziny, w celu omówienia realizacji poszczególnych zadań i działań programu. Ewaluacja Programu odbywać się będzie poprzez coroczne przedkładanie przez Dyrektora Centrum Usług Społecznych w Lubiczu Radzie Gminy Lubicz sprawozdania z realizacji Programu Wspierania Rodziny w Gminie Lubicz.

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 176 pkt 1 oraz art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U.2025 poz. 49) wynika konieczność przyjęcia „Programu Wspierania Rodziny w Gminie Lubicz na lata 2026-2028”. Celem Programu Wspierania Rodziny jest tworzenie warunków do udzielania kompleksowej pomocy oraz wsparcia dla rodzin, przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, a także dążenie do zmiany i poprawy jakości życia rodzin i dzieci. Do osiągnięcia zamierzonych celów Programu potrzebna jest ścisła współpraca pomiędzy instytucjami, placówkami i organizacjami oraz wypracowanie sprawnego i efektywnego systemu działań wpływających na poprawę sytuacji dziecka i rodziny oraz systematyczne podnoszenie świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków dysfunkcji oraz promowanie rodzinnego stylu życia. Program będzie spajał działania wszystkich instytucji i organizacji na rzecz mieszkańców Gminy Lubicz.

W związku z powyższym podjęcie uchwały jest uzasadnione.